

Merlet

Edició Digital

Butlletí informatiu del Museu de Terrassa
2n SEMESTRE DE 2017 - Núm 51

51

Museu de Terrassa

El Museu de Terrassa us desitja unes bones festes!

Retaule major de Santa Maria o retaule de sant Ruf.
Compartiment de retaule
L'Epifania.
1611-1612
Baptista Parma i Joan Basí
Seu d'Egara. Esglésies de Sant Pere de Terrassa
Pintura a l'oli sobre fusta
157 x 114 cm

Ajuntament de Terrassa

LES EXPOSICIONS

Exposició temporal de llarga durada

”**Gabinet de col·leccionista**” es pot visitar, a la Sala del Tinell del Castell Cartoixa de Vallparadís, fins al 25 de març de 2018.

Més de cinc-cents peces de tipologia ben diversa donen a conèixer les primeres peces del fons del Museu de Terrassa. En bona part provenen de col·leccions privades com per exemple la de Mossèn Tatcher o Josep Soler i Palet.

L'exposició es presenta en dos àmbits: en un primer, es mostren un gran nombre d'objectes susceptibles de ser col·leccionats (monedes, fòssils, minerals, imatgeria religiosa, pintura antiga, estampes i gravats, reliquiari, rosaris, camafeus, crucifixos, exvots, agulles de pit, botons, medalles, piques beneiteres, trofeus de caça, postals, programes de mà, goigs, escuts heràldics, cromos i postals...) presentats seguint els criteris d'acumulació propis dels gabinets de curiositats; i el segon, integrat exclusivament per peces de la col·lecció privada del prohoms terrassenc, Josep Soler i Palet (1859-1921).

En l'espai didàctic es posa de manifest que el col·leccionisme és una afició molt estesa. Les propostes que es poden desenvolupar són: per una banda, grans i petits poden escriure en una nota quins objectes han col·leccionat al llarg de la vida i penjar-la en un dels murs. Per l'altra, s'exposen unes capsas de cartró resultat del taller familiar adreçat a infants de 6 a 12 anys: “Crea un univers de records personals”. Si hi esteu interessats, us podeu inscriure en alguna de les tres sessions pendents: 28 de gener, 25 de febrer i 25 de març. Podeu sol·licitar informació trucant, de dilluns a divendres de 9 a 14 h, al 93 739 70 72 o enviant un correu a l'adreça electrònica museudeterrassa@terrassa.cat.

Des de la seva inauguració (28 de juny) 1.138 persones han visitat la mostra.

En relació amb l'exposició, del 7 de febrer al 14 de març, podeu assistir al cicle de conferències “Memòria del col·leccionisme artístic terrassenc” que tindrà per objecte recuperar la memòria del col·leccionisme en l'àmbit local. Diversos especialistes analitzaran col·leccionistes i col·leccions que ja formen part de la història del patrimoni artístic terrassenc. Properament us informarem del programa.

Dins d'aquest cicle, es presentarà el catàleg de la mostra en format de llibre electrònic que es podrà descarregar gratuïtament des del web del Museu de Terrassa i des de les plataformes iBookstore i Google Play.

Trobareu tota la informació a: www.terrassa.cat/ca/exposicions-en-curs.

Exposicions relacionades amb el patrimoni funerari

Un any més, al voltant de la festivitat de Tots Sants, Funerària de Terrassa SA organitza diversos actes i serveis. En l'àmbit patrimonial destaquen:

- exposició “El simbolisme de l'escultura exempta funerària” (del 16 d'octubre a l'1 de novembre) instal·lada a l'entrada del cementiri. La mostra, produïda pel Museu de Terrassa, explica diversos exemples d'escultures, artistes, iconografia i obres relacionades amb la mort. Unes 5.000 persones la van visitar.
- una visita comentada per conèixer aquestes peces funeràries. Hi van participar una vintena de persones.

Família Carreras.
L'arcàngel de la reconciliació. Detall.
Autor: Bronzes Jordà
(c. 2000)

Les exposicions d'anys anteriors: “**L'art a les làpides**” i “**Escultures per l'eternitat**” es van instal·lar en les biblioteques municipals de Terrassa (bct xarxa).

Exposició itinerant

Fins al 29 de març de 2018, l'Espai Catalunya Europa de la Delegació de Govern davant la Unió Europea a Brussel·les (Bèlgica) acull l'exposició **"Els tresors de la Seu d'Ègara: patrimoni singular català"**. La mostra, produïda pel Museu de Terrassa, vol donar a conèixer l'excel·lent patrimoni històric i artístic del conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere.

La Seu d'Ègara conforma un conjunt monumental únic a Europa amb una trajectòria de continuïtat en la història.

L'Ajuntament de Terrassa i la Generalitat de Catalunya han impulsat aquest projecte per reivindicar la importància i el valor artístic de la Seu d'Ègara, interpretar la seva evolució i difondre el seu valor cultural i patrimonial al conjunt de la societat.

Més informació a: www.terrassa.cat/exposicions-itinerants

Exposicions virtuals

Al web del Museu de Terrassa podeu visitar, des de casa i en un clic, exposicions en línia (www.terrassa.cat/exposicions-virtuals). Trobareu els títols següents: "La riuada del 1962 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat", "Terrassa inspira. Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu", "Una història de rajoles. La col·lecció del Museu de Terrassa", "Terrassa, escultures públiques" i "El Bisbat d'Ègara".

EL DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I D'ACCIÓ CULTURAL – DEAC

Aquest estiu el Museu va presentar dues tipologies d'activitats adreçades al públic infantil i familiar:

- cicle **"La mainada al Museu"**, per a infants de 3 a 6 anys, amb 9 sessions de contes que van comptar amb la participació de 458 persones.
- cicle **"Passa l'estiu al Museu"**, per a infants de 4 a 12 anys, amb l'assistència de 530 infants als tallers titulats

"Galeria de personatges il·lustres" que els va apropar a homes i dones que gràcies al seu treball relacionat amb les lletres, el teatre, la música, l'esport, la política, la cultura popular... es converteixen en personatges il·lustres de Terrassa. Al llarg del mes de setembre, al menjador de la Casa Alegre de Sagrera, es va muntar la mostra "Personatges il·lustres 2017" amb alguns dels materials elaborats pels nens i nenes participants en els tallers d'estiu.

Exposició "Personatges il·lustres 2017" a la Casa Alegre de Sagrera.

Un any més, el DEAC ha presentat la **Guia d'Activitats didàctiques del Museu de Terrassa (curs 2017 – 2018)** amb una oferta de 61 activitats (visites, itineraris, tallers, activitats en llengua estrangera i Vallparadís: història i aventura). Destaquen sis novetats: "Les històries de l'arqueòloga Puig", "La Teranyina", "Castell Cartoixa de Vallparadís en Francès", "Castell Cartoixa de Vallparadís in English", "Torre del Palau en Francès", "Medieval Terrassa", "Terrassa Medieval", Visita a la Seu d'Ègara + 2 activitats esportives i Visita al Castell Cartoixa de Vallparadís + 2 activitats esportives. Aquest programa està orientat, especialment, al públic escolar però, també a tots els públics interessats en conèixer el patrimoni històric i artístic de Terrassa. Podeu consultar tota la informació a www.terrassa.cat/visites-itineraris-i-tallers.

El Patge Xiu-Xiu del Museu de Terrassa

Les **activitats infantils i familiars del Nadal** s'han convertit en una tradició més d'aquestes festes. El Museu organitza un variat programa d'activitats:

- El cicle "Per Nadal, la mainada al Museu" adreçada a infants de 3 a 6 anys amb "L'home dels nassos" i "El patge Xiu-Xiu".

- El cicle "Per Nadal, un regal del Museu" proposa tres tallers: "Atenció! La història comença", "Il·lustrem la història" i "Som protagonistes de la història". El centre d'interès pretén crear, amb l'ajut d'una coneguda escriptora, un conte. Després l'il·lustrem seguint els consells d'un il·lustrador famós i per acabar, després d'uns dies d'assajos amb una divertida actriu, representarem el conte davant de familiars, amics i un grup d'una residència de gent gran de la ciutat.

Per finalitzar, subratllar que aquest any hem dut a terme la millora d'un petit espai al Castell Cartoixa de Vallparadís per poder-hi realitzar activitats educatives amb infants.

LES COL·LECCIONS

Últims ingressos del Museu de Terrassa

Donacions:

El Museu de Terrassa ha rebut una donació que volem destacar:

Ritual/ Soviets

L'artista local Ràdio Zurich ha donat quatre pintures de la seva autoria: una de la sèrie Soviets (2011), dues de Soviets & Vinyls (2016) i, per últim, una de la col·lecció Arquitectura (2016).

RÀDIO ZURICH (Granada, 1958) és llicenciat en Història Contemporània per la Universitat Autònoma de Barcelona. Actualment exerceix de professor de Primària i d'Expressió Plàstica i Artística a l'Escola Pública, activitat que compagina amb la seva passió: la pintura. La seva obra beu de les avantguardes del segle XX. L'expressionisme, el surrealisme i el dadaisme són els seus principals referents. També se sent atret per l'obra de l'artista urbà Jean Michel Basquiat, l'ha portat a fer una pintura menys detallista i més gestual. El seu art es reinventa constantment a través de la investigació amb les diverses tècniques i mitjans d'expressió artístics i busca en les textures i els colors trobar el seu propi llenguatge. Al llarg de la seva carrera artística les seves obres s'han pogut veure en diverses exposicions individuals i col·lectives a Terrassa, Barcelona, Ferrol, Tarragona, Granada, Nova York i Estocolm. El seu caràcter inquiet l'ha portat a participar, també, en altres iniciatives culturals i artístiques fora de l'àmbit de la pintura: ha col·laborat amb la Fura dels Baus amb l'exposició "Enginyers" que es va presentar a la Casa Soler i Palet l'any 2002; ha participat en l'organització de la Primavera Eròtica de Terrassa; ha dissenyat el cartell del Festival de Jazz de Terrassa 2003; ha realitzat diferents propostes experimentals multimèdia, performances i instal·lacions i, per últim, ha fet llibres d'artista amb Eklectyc Impressions i La Nau Autoedició.

La sèrie Soviets és una de les més recurrents i treballades dins la seva trajectòria artística. Ell mateix els defineix com a petites entitats figuratives triòptiques que són dirigides per uns fils invisibles que les aboquen a un destí mític i dramàtic.

Aquesta donació comporta que els fons del Museu de Terrassa tinguin una major representació d'aquest artista local que, fins al moment, era poc significativa. Això ens permetrà tenir una visió més completa de la seva obra i de la seva evolució com a artista.

Préstecs:

A l'exposició "Creences i religions. Llibertat, diversitat i conflicte" que es pot visitar fins al 28 de gener de 2018 al Museu dels Sants d'Olot, es poden veure dues peces d'art oriental que formen part del fons del Museu de Terrassa. Concretament es tracta d'unes peces de la col·lecció de Josep Salvans. Les peces prestades són: un Shouxing, déu de la longevitat i la saviesa, (MdT 12.934) i un Guandi, déu de la guerra, (MdT 12.945).

Aquesta exposició tracta sobre la llibertat i la diversitat de creences i s'emmarca dins d'un itinerari cultural que pretén posar en valor la igualtat de dret a la diferència, així com contribuir a la construcció d'una societat més responsable davant la discriminació de qualsevol tipus.

Properament, el Museu de Terrassa deixarà en préstec temporal un capitell de pilastra recuperat del Teatre Principal (MdT 26.219). La peça es podrà veure, a partir del 15 de març de 2018, als Museus d'Esplugues de Llobregat (MEL) en una exposició que portarà per títol "Modernisme. De la natura efímera a l'arquitectura".

Capitell procedent del Teatre Principal

LES NOTÍCIES DEL MUSEU

Algunes seccions del Museu de Terrassa van acollir concerts del **10è cicle "Sons del Temps"**: "St. Stanislav's girl's Choir de Ljubliana" a la Seu d'Ègara (158 assistents); "Planctus: la cançó que plora la mort (s. IX-XIII)" a la Seu d'Ègara (58 persones); "Llull - Mística i Faula" al Castell Cartoixa de Vallparadís (188 assistents); "Cantos del alma" a la Seu d'Ègara (115 persones); "Sons de la Mediterrània est" al Castell Cartoixa de Vallparadís (125 assistents); presentació de la restauració del piano "Blüthner" a la Casa Alegre de Sagrera (27 participants) i el concert amb el piano "Blüthner" restaurat de la Casa Alegre de Sagrera (125 persones).

Un any més, el claustre del convent de Sant Francesc acull els **actes commemoratius del 4 de setembre de 1713** amb la lectura d'un manifest i el concert "Cançó catalana i improvisacions sobre melodies populars" a càrrec d'Elena Copons, soprano i Jordi Armengol, piano. Hi participen 110 persones.

Dins del **Festival TNT**, el dissabte 30 de setembre, el col·lectiu MIS (Moviment d'Insurrecció Sonora) liderat per Mireia Tejero i David García Aparicio, juntament amb la Banda Municipal de Terrassa i l'artista Pere Faura van realitzar una visita inèdita a la Casa Alegre de Sagrera. "No hay banda" era un recorregut on música i performance van conduir el públic per recrear diferents situacions i ambients. Hi assisteixen 62 persones.

Del 6 al 8 d'octubre es van celebrar les **Jornades europees del Patrimoni**. El Museu de Terrassa va dur a terme: dues visites "Terrassa, vila i paisatge" (39 assistents) i dues sessions familiars de l'activitat "En Genís, l'hipopòtam prehistòric de Vallparadís" (63 participants), totes elles patrocinades per l'Associació de Veïns del Centre de Terrassa i unes jornades de portes obertes a la Seu d'Ègara, al Castell Cartoixa de Vallparadís i a la Casa Alegre de Sagrera amb un total de 1.167 visitants.

El diumenge 15 d'octubre el Museu de Terrassa es va adherir a la celebració del "Dia Nacional en memòria de les víctimes de la guerra civil i les víctimes de la repressió franquista" programant un **itinerari de la Guerra Civil a Terrassa**. Hi van assistir 48 persones.

El Museu de Terrassa va col·laborar informant sobre la **campanya "Arxivem el Moment"** a l'Arxiu Comarcal del Vallès Occidental - Arxiu Històric de Terrassa per tal de captar totes les imatges, vídeos, cartells, documents d'abans, durant i després del referèndum de l'1 d'octubre.

El 19 d'octubre la Casa Alegre de Sagrera acull un **acte de commemoració del bicentenari del naixement de Baha'u'lláh**, organitzat per la Comunitat Bahà'í de Terrassa. Hi participen 58 persones.

La Funerària de Terrassa SA i el Museu de Terrassa van organitzar, el 22 d'octubre la **visita "El simbolisme de l'escultura exempta funerària"**. Les vint persones assistents van fer un recorregut per descobrir les escultures en pedra, marbre i bronze que reflecteixen el prolífic art escultòric a la nostra ciutat.

Personal del Museu de Terrassa participa, el 25 d'octubre, en la **XXX Jornada de la Xarxa de Museus Locals**: "Museus en xarxa: col·laborar per innovar" que es va realitzar al Museu Vinseum. Museu de les cultures del Vi de Catalunya a Vilafranca del Penedès.

Al mateix dia, la Casa Alegre de Sagrera va acollir la presentació de la **campanya Tardor de caça i bolet**.

Hi van assistir 77 persones. L'acte l'organitza el Gremi empresarial d'Hostaleria de Terrassa i Comarca, l'Eix Comercial de Sant Pere i l'Ajuntament de Terrassa.

El divendres 27 d'octubre tenen lloc, a la Casa Alegre de Sagrera, un parell de sessions de **"La castanyada"** per al públic familiar amb infants de 3 a 6 anys (91 persones).

El 28 d'octubre, la Coordinadora de entitats andaluzas de Terrassa va realitzar la **conferència "El flamenc, patrimoni de la humanitat"**. L'acte va comptar amb la participació de 30 persones.

El diumenge 29 d'octubre, vint-i-cinc persones van participar en la sessió del **taller "Crea un univers de records"**. Aquesta activitat té lloc al Castell Cartoixa de Vallparadís i està relacionada amb l'exposició temporal "Gabinet de col·leccionista". A través d'uns petits objectes, els infants de 6 a 12 anys expliquen alguna vivència personal relacionada amb la família, els amics, les vacances, les aficions... creant una capseta de records per immortalitzar alguna experiència viscuda. L'activitat permet apropar als nens i nenes a l'artista nord-americà Joseph Cornell que recopilava objectes de tendes i llibreries de vell, combinant-los per crear un món de memòria personal.

El dissabte 4 de novembre, Terrassa acull el **Dia Sàpiens**, una jornada de difusió de la història i del patrimoni de Terrassa. El nostre museu proposa una visita guiada a la Seu d'Ègara (36 participants) i portes obertes a la Casa Alegre de Sagrera (94 assistents), al Castell Cartoixa de Vallparadís (61 visitants) i a la Seu d'Ègara (94 persones).

En motiu de la celebració de la **Setmana del Turisme Industrial a Catalunya** es programen portes obertes el primer cap de setmana de mes a la Casa Alegre de Sagrera, al Castell Cartoixa de Vallparadís i a la Seu d'Ègara i els dies 11 i 12 de novembre, a la Casa Alegre de Sagrera. Un total de 720 persones visiten el museu.

La Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya, de la qual el Museu de Terrassa n'és membre, organitza el 10 de novembre la **jornada "Museus i identitat nacional: construccions, canvis i inclusions"**. L'acte pretén reflexionar sobre el paper inclusiu i transformador que els museus han de tenir avui per avui.

Es reforma la mostra exhibida als **aparadors de la botiga Maria Argemí Culell**, al carrer Font Vella número 33, dins de la finca de la Casa Alegre de Sagrera. S'instal·la part d'una casa de nines, obra de Josep Rigol i Fornaguera.

El 23 de novembre es participa en la reunió de la **Junta Coordinadora de la Xarxa d'entitats Terrassaeduca** celebrada al Servei Municipal d'Educació.

El Museu de Terrassa i el Servei de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa van programar el **taller manual "Nadal reciclat"**, adreçat a infants de 4 a 8 anys. Les sessions van tenir lloc el divendres 24 i el dissabte 25 de novembre a la Casa Alegre de Sagrera i van comptar amb l'assistència de 44 persones. Usant materials reciclats com taps de suro de vi o cava o càpsules de cafè, els infants van elaborar decoracions nadalenques com per exemple un petit arbre de Nadal.

De l'1 al 3 de desembre el Museu va programar unes jornades de portes obertes en motiu de la celebració de l'obtenció del **distintiu "Ciutats i viles amb caràcter"** que premia l'esforç dels municipis per adaptar-se a les necessitats del mercat i per apostar per la cultura com element singular i de reforç de la seva sostenibilitat. Vuit ciutats han rebut aquest reconeixement: Girona, Lleida, Reus, Tarragona, Terrassa, Tortosa, Vic i Vilafranca del Penedès. A més, el Servei de Turisme va organitzar unes visites gratuïtes en tres seccions del museu i un concert de jazz a la Seu d'Ègara.

El diumenge 2 de desembre, un grup de dibuixants del grup **Urban Scketchers Terrassa** es van trobar al Castell Cartoixa de Vallparadís per dibuixar en aquest escenari històric.

A partir del 12 de desembre es pot consultar al web del Museu el **Dossier didàctic** número 4 dedicat al **convent**

de Sant Francesc. Es tracta d'una material de treball per a l'alumnat per descobrir aquest element patrimonial de la ciutat. Es proposen tasques de documentació i coneixement de l'edifici i del seu entorn, un recorregut per treballar "in situ" el conjunt arquitectònic i una conclusió de tot allò après durant el procés.

ÉS NOTÍCIA A LA SEU D'ÈGARA ...

Les Esglésies de Sant Pere han obtingut el **certificat d'excel·lència TripAdvisor 2017** per haver rebut sistemàticament puntuacions altes per part dels visitants.

Aquest any, la Taula local de Capacitats Diverses i Accessibilitat de Terrassa centra el Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat en reivindicar el dret de tothom a la cultura.

Per adherir-se a aquesta celebració, el Museu de Terrassa presenta la **maqueta de la Seu d'Ègara** dins del projecte de la Mirada Tàctil.

Es tracta d'una reproducció en ferro forjat, realitzat pel taller La Forja del Vallès, que reproduceix com són en l'actualitat les Esglésies de Sant Pere. Es tracta sens dubte d'un element d'inclusió per assegurar l'accessibilitat cultural a tots els visitants. Aquesta iniciativa compta amb el suport de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona i l'Oficina Tècnica per a la Promoció de l'Accessibilitat de l'Ajuntament de Terrassa. En un futur està previst poder incorporar un codi QR per descarregar uns vídeos explicatius amb interpretació de llengües de signes catalana i subtítols amb explicacions del conjunt i descripcions de la maqueta del conjunt. La Casa Alegre de Sagrera també disposa d'una maqueta que reproduceix aquest immoble modernista amb informacions en lletra gran i braille i vídeos explicatius. Més informació sobre l'accessibilitat al Museu de Terrassa a: www.terrassa.cat/accessibilitat-museu

La Seu d'Ègara serà l'escenari de diversos concerts programats dins del cicle **Sons del Nadal**. Trobareu la informació a: www.terrassa.cat/sons-del-nadal.

CALAIX DE SASTRE

A TERRASSA

Casa Soler i Palet (Font Vella, 28 - 08221 Terrassa - tel. 93 783 27 11 - www.terrassa.cat/cultura)

- Exposició **“Egotrip”** de Majara Studio - fins al 8 de gener de 2018

Centre Cultural Terrassa (Rambla d'Ègara, 340 - 08221 Terrassa - tel. 93 780 41 22 - www.fundacioct.cat)

- Exposició **“35 anys de dansa”** - fins al 29 de gener de 2018
- Exposició **“Guinovart. Mestre d'amor”** - fins al 24 de febrer de 2018

Centre de Documentació i Museu Tèxtil (Carrer de Salmerón, 25 - 08222 Terrassa - 93 731 52 02 - <http://www.cdmt.es>)

- Exposició **“Retalls d'ahir i d'avui”**
- Exposició **“Vestint els meus somnis”** d'Assumpció Espada - fins al 14 de gener de 2018

Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (Rambla d'Ègara, 270 - 08221 Terrassa - tel. 93 736 89 66 - www.mnactec.cat)

- Exposició **“Tresors mNACTEC: Màquines d'escriure”** - fins al 31 de gener de 2018
- Exposició **“Passat industrial, espais de l'oblit”** - fins al 18 de febrer de 2018
- Exposició **“Catalunya, un país d'enginy i innovació”** - fins al 31 de maig de 2018

Sala Muncunill (Plaça Didó, 3 - 08221 Terrassa - tel. 93 783 27 11 - www.terrassa.cat/artsvisuals)

- Exposició **“Ocaña: Espai de llibertat”** - fins al 14 de gener de 2018

A l'Espaidos de la Sala Muncunill

- Exposició **“A través d'un finestral amb un guardapols molt ornat es veu mitja tona de ferralla espacial”** - fins al 21 de gener de 2018

ALTRES

- Exposició **“Oleguer Junyent, col·leccionista. Roda el món i torna al Born”** al Museu Frederic Marès - fins al 7 de gener de 2018

- Exposició **“Ramon Pichot. D'els Quatre Gats a la Maison Rose”** al Museu Nacional d'Art de Catalunya - fins al 21 de gener de 2018

- Exposició **“J. Puig i Cadafalch vist per Ramon Manent”** al Museu del Disseny de Barcelona - fins al 28 de gener de 2018

- Exposició **“1917. Picasso a Barcelona”** al Museu Picasso de Barcelona - fins al 28 de gener de 2018

- Exposició **“Joan Ponç. Diàbolo”** a la Fundació Catalunya La Pedrera - fins al 4 de febrer de 2018

- Exposició **“Agon! La competició a l'antiga Grècia”** al CaixaForum de Barcelona - fins al 18 de febrer de 2018

- Exposició **“Adolf Loos - Espais privats”** al Museu del Disseny de Barcelona - fins al 25 de febrer de 2018

- Exposició **“Poesia Brossa”** al MACBA - fins al 25 de febrer de 2018

- Exposició **“Joan Borrell i Nicolau (1888-1951). Crònica de l'origen”** al Museu de Montserrat - fins al 25 de febrer de 2018

- Exposició **“El espíritu de la pintura. Cai Guo-Qiang en el Prado”** al Museo Nacional del Prado - fins al 4 de març de 2018

- Exposició **“Olga Sacharoff: pintura, poesia i emancipació”** al Museu d'Art de Girona - fins al 2 d'abril de 2018

- Exposició **“Joana Biarnés. A contracorrent”** al Palau Robert - fins al 2 d'abril de 2018

- Exposició **“El arte y el espacio”** al Museu Guggenheim de Bilbao - fins al 15 d'abril de 2018

- Exposició **“Després de la fi del món”** al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) - fins al 29 d'abril de 2018

- Exposició **“William Morris i les Arts & Crafts a Gran Bretanya”** al Museu Nacional d'Art de Catalunya - del 22 de febrer al 20 de maig de 2018

- Exposició **“Auschwitz. No hace mucho. No muy lejos”** en el Centro de Exposiciones Arte Canal de Madrid - fins al 17 de juny de 2018

EN LÍNIA

MAGISTRI CATALONIAE
ÍNDEX DIGITAL D'ARTISTES MAGISTRI CATALONIAE
www.magistricaloniae.org/ca/indexmcat

L'any 2011 la Universitat Autònoma de Barcelona va engegar un projecte pioner en el camp de l'aplicació de les plataformes digitals en l'àmbit de la recerca.

El grup de recerca Magistri Cataloniae (GdR), del Departament d'Art i de Musicologia, va posar en marxa el funcionament del primer Índex MAGISTRI CATALONIAE, un diccionari virtual d'artistes actius a Catalunya i als territoris de la seva influència entre els segles XI-XV.

Es tracta d'una eina de suport que pretén contribuir a un millor coneixement de la rica activitat artística dels mestres i tallers dels períodes romànic i gòtic a Catalunya, així com de les fluides relacions que varen tenir lloc

en aquest context, incrementades per l'espectacular expansió de la Corona d'Aragó als segles baixmedievals. Tanmateix, l'objectiu d'aquesta iniciativa no és només crear un llistat biogràfic dels noms d'aquests artistes, sinó també facilitar una reflexió sobre el seu estatus professional, l'evolució de la seva condició social i la problemàtica del vocabulari professional.

La classificació proposada per l'Índex MAGISTRI CATALONIAE es regeix per tres apartats: en primer lloc els artistes amb nom identificat, on apareixen els autògrafs i els documentats, a continuació els artistes anònims o atribuïts i finalment, el vocabulari professional.

Actualment la plataforma compta amb 70 entrades dedicades a artistes com Arnau Cadell, el Mestre de Cabestany, Pere de Coma, Ramon Lambard, Aloy de Montbray i el Mestre de Pedret, entre d'altres.

A LA BIBLIOTECA

En aquest apartat trobareu algunes de les darreres publicacions que han arribat al Museu de Terrassa. Us recordem que aquests documents els podeu consultar al mateix Museu o bé, emportar-vos-els en préstec. L'horari de la biblioteca és de dilluns a divendres, de 9 a 14 h.

BIARNÉS, J. **Joana Biarnés. Disparant amb el cor.** Barcelona: Blume i Fundació Photographic Social Vision, 2017

Jaume Sans (1914-1987). La seducció de les avantguardes. Mataró: Ajuntament de Mataró. Direcció de Cultura, 2017

Museus 2030. Pla de museus de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 2017

Oleguer Junyent. Col·leccionista i fotògraf. Roda el món i torna al Born (Quaderns del Museu Frederic Marès; 21). Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2017

Revista Unicum núm. 16. Barcelona: Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya (ESCRBCC), juny de 2017.

LA RESERVA

NOM DE L'OBJECTE: Ullal de mamut

MIDES ORIGINALS: 2,70 m de llarg x 28 cm de diàmetre

DATAció: Període geològic del quaternari, època del plistocè inferior

NÚM. INVENTARI: MdT 7.784

Foto de la troballa de l'ullal de mamut (1907).
Josep Rius. AMAT Ref. 391939

Des de mitjans del segle XIX l'excursionisme científic va aparèixer com una manifestació de la renovació de la vida col·lectiva catalana. Sorgit sobretot de l'actuació dels naturalistes, molt aviat va gaudir de molts adeptes que van proclamar la necessitat de redactar un inventari exhaustiu dels recursos naturals i humans que oferia Catalunya. A partir d'aleshores, científics empesos per l'afany de recopilació i estudi van iniciar una tasca de treball de camp i la consegüent teorització, que va assolir una difusió considerable entre la comunitat científica catalana.

A Terrassa, els primers conreadors de l'excursionisme científic van estar indissolublement lligats al camp de les ciències naturals. Sens dubte, un dels casos on ha quedat reflectit amb major claredat l'esperit de recerca és el de Joan Cadevall i Diars (1846-1921). Degut a la seva condició d'especialista en ciències naturals i zoologia, realitzava amb freqüència sortides de camp i es va convertir en un dels pioners de l'excursionisme científic terrassenc. El seu esperit científic i el seu amor per la natura van fer que Adeodat Marcet, Àngel Sallent, Jacint Elies, Domènec Palet i Barba i altres prohoms terrassencs fossin els seus acompanyants habituals en les sortides d'aquells anys a la recerca de noves plantes, flors, fòssils i elements geològics.

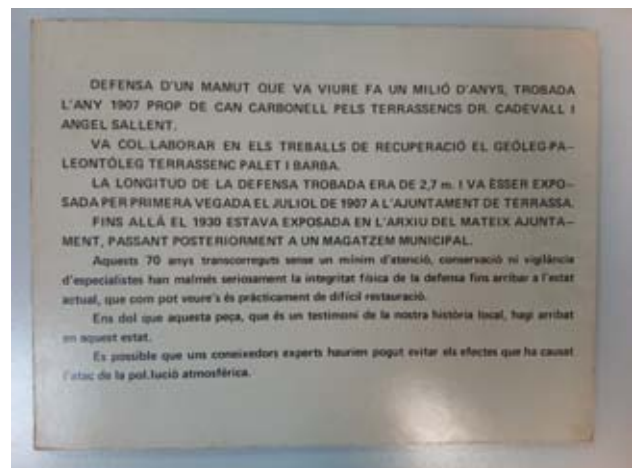
El 15 de juny de l'any 1907 dos dels protagonistes de les sortides de camp pels voltants de Terrassa, els doctors Joan Cadevall i Àngel Sallent, van protagonitzar una de les troballes paleontològiques més rellevants de l'excursionisme científic terrassenc. A la zona situada

entre la pedrera de Can Candi i el torrent Rubial de Can Carbonell van descobrir els vestigis d'un queixal de mamut que actualment forma part del fons del Museu de Terrassa (MdT 7.784). Es tracta d'un troballa paleontològica curiosa que mobilitzà molta gent de la ciutat i que ben aviat va transcendir als mitjans locals. En aquest sentit, resulten especialment reveladores les dues notícies publicades per Palet i Barba a la *Fraternidad Republicana*, del 29 de juny de 1907 i del 6 de juliol de 1907, on descriu minuciosament els detalls de la descoberta, que els mateixos Cadevall i Sallent li havien comunicat. Val la pena reproduir-ne una part:

“En un parell de setmanes qu'anant el Dr.Cadevall en companyia del farmacèutich Dr.Sallent herboritsant, pujant pel camí que vá del torrent *rubial* de can Carbonell al de las pedreras ditas de can Candi, se adoná qu'en un marge del costat del camí apareixia una cosa blanca formant un vuit, que de lluny cregué no fos un petit deposit de calcs que s'havia gratat; s'hi acostá y vegé qu's tractava d'una pesa que tenía la composició y textura iguals als d'un trossos de defensa de Mamut que tením ja al Museo municipal y tregué la convicció segura que aixó mateix era”¹.

Segons el relat, la peça feia 2,70 m de llarg x 28 cm de diàmetre. Pertanyia a un individu de mamut (*Elephas primogenius*) “no jove” del període geològic del quaternari i la seva forma suggeria que probablement li'n faltava un metre. Les excavacions realitzades a l'emplaçament -dutes a terme gràcies a les facilitats donades pel propietari dels terrenys, Salvador Carbonell- no van permetre trobar el fragment que mancava.

Malauradament, l'endèmica absència de documentació relativa a la peça dificulta la reconstrucció de la seva fortuna després de la troballa². Poc després de la descoberta, l'ullal va ser lliurat a l'Ajuntament de Terrassa on va romandre exposat fins al 1930³. Posteriorment va passar a un magatzem municipal fins que va ingressar a l'actual Museu de Terrassa.

Cartel·la de l'exposició celebrada l'any 1978 a la Sala Centenari de la Caixa d'Estalvis de Terrassa

La peça només va despertar de la seva llarga letargia per ser exhibida en una exposició organitzada per la Junta Municipal de Museus de Terrassa, a la Sala Centenari de la Caixa d'Estalvis de Terrassa, celebrada entre el 26 d'abril i el 4 de juny de 1978. Segons la cartel·la de la mostra que es conserva al MdT, en aquell moment l'ullal es trobava en un avançat estat de degradació, evidenciant que quan va ingressar al Museu ja estava molt malmesa. L'ullal està fragmentat en sis peces i el marfil està molt deteriorat, reduït a unes capes blanques de fosfat i carbonat càlcic.

Només futurs estudis ajudaran a resoldre alguns dels interrogants que existeixen al voltant de la peça i confirmar definitivament la identificació com un ullal de mamut, ja plantejada l'any 1907 pel geòleg Domènec Palet i Barba⁴.

Carles Sánchez Márquez

¹ PALET I BARBA, Domènec, "El Mamut a Terrassa" i "Més del Mamut", a *Fraternidad Republicana*, 29 de juny de 1907 i 6 de juliol de 1907.

² A més a més de la notícia publicada per Palet i Barba, sobre la troballa de l'ullal vegeu: RAGON, Baltasar, *Coses de Terrassa viscudes*, Terrassa, 1950, p. 68-69; PUY, Josep, *Domènec Palet i Barba. Prohom de la Terrassa republicana*, Barcelona, 2015, p. 25.

³ Segons Baltasar Ragon el queixal estava col·locat en una vitrina dalt al segon pis de ca la Ciutat.

⁴ Agraïxo a Domènec Ferran, Antonio Moro, Rafel Comes i Àngel Hernández la gentilesa d'haver compartit amb mi els seus coneixements sobre la peça en qüestió.

Castell Cartoixa de Vallparadís

Carrer de Salmerón, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 785 71 44

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13.30 h i de 16 a 19 h, diumenges, d'11 a 14 h
dilluns, dimarts i festius, tancat
tancat per vacances: del 25 de desembre de 2017 al 2 de gener de 2018

Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere

Plaça del Rector Homs, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 783 37 02

Horaris: de dimarts a dissabte, de 10 a 13.30 h i de 16 a 19 h
diumenges i festius d'11 a 14 h
tancat: dilluns no festius i els següents dies: 1 de gener, 1 de maig, 25 i 26 de desembre

Casa Alegre de Sagrera

Carrer de la Font Vella, 29-31

08221 Terrassa Tel. 93 731 66 46

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13 h i de 16 a 20 h, diumenges, d'11 a 14 h
dilluns, dimarts i festius, tancat
tancat per vacances: del 25 de desembre de 2017 al 2 de gener de 2018

Torre del Palau i Centre d'Interpretació de la Vila Medieval de Terrassa

Plaça de la Torre del Castell Palau, s/n

08221 Terrassa Tel. 93 739 70 72

Horari: Cal concretar dia i hora. Visites concertades.

Claustre del convent de Sant Francesc d'Assís

Plaça del Doctor Robert, 1

08221 Terrassa Tel. 93 739 70 72

Horaris: de dilluns a divendres de 10 a 13.30 h i de 17 a 19 h
Festius, tancat

Si voleu rebre per correu electrònic informació dels actes organitzats pel Museu de Terrassa,
envieu-nos un missatge a l'adreça electrònica: museudeterrassa@terrassa.cat.

Edició: Ajuntament de Terrassa. Cultura

Coordinació: Museu de Terrassa

Fotografies: Museu de Terrassa

Disseny gràfic i maquetació: JM Gràfic

Ajuntament **de Terrassa**

Cultura
www.terrassa.cat/cultura

Museu de Terrassa
www.terrassa.cat/museu

i

Museu de Terrassa

Direcció i Serveis:

Casa Soler i Palet

C. de la Font Vella, 28

08221 Terrassa

Tel. 93 739 70 72

museudeterrassa@terrassa.cat

www.terrassa.cat/museu

www.facebook.com/museudeterrassa

